

**მარტოხელა მშობლის სტატუსის დადგენის წესი და
მასთან დაკავშირებული სამართლებრივი ხარვეზები**

ლია ჭილაშვილი

თბილისის ჰუმანიტარული სასწავლო უნივერსიტეტის

სამართლის ფაკულტეტის დეკანი, ავღიორებული

პროფესორი

საქართველოს სამართლის მეცნიერთა კავშირის წევრი

საკვანძო სიტყვები: დედის სტატუსი, მარტოხელა დედა, სამართლებრივი ხარვეზები.

ბოლო პერიოდში მნიშვნელოვნად იმატა ერთმშობლიანი ოჯახების რაოდენობამ, უმეტესი ნაწილი ასეთი ოჯახებისა მარტოხელა დედებს წარმოადგენენ, თუმცა მარტოხელა შეიძლება იყოს მამაც.

პოსტსაბჭოთა პერიოდში, მთავრობის განკარგულებაში არსებობდა ჩანაწერი, რომელიც ადგენდა მარტოხელა დედათა კატეგორიას. გარკვეული პერიოდის შემდეგ განკარგულება გაუქმდა და მსგავსი სტატუსის განსაზღვრის წესი რეგულირების მიღმა დარჩა. არ მოქმედებდა სოციალური დაცვის სისტემა და მარტოხელა დედებს სახელმწიფო სერვისებზე ხელი არ მიუწვდებოდათ.

შექმნილი მდგომარეობიდან გამომდინარე დღის წესრიგში დადგა საკითხი, კანონმდებლებს მიეღოთ სამართლებრივი ნორმა, რომელიც განსაზღვრავდა მარტოხელა დედის კატეგორიასა და დაიცავდა მათ სამართლებრივ სტატუსს.

მართალია, საქართველოს კონსტიტუციაში არსებობს ჩანაწერი – „სახელმწიფო ხელს უწყობს ოჯახის კეთილდღეობას,

დედათა და ბავშვთა უფლებები აღიარებული და დაცულია კანონით“, მაგრამ ფაქტია, რომ ქვეყანაში მარტოხელა დედათა საკითხი კვლავაც პრობლემატურია.

წინ გადადგმულ ნაბიჯად უნდა ჩაითვალოს 2015 წელს მიღებული საკანონმდებლო ცვლილება, სადაც „მარტოხელა დედის სტატუსი“ – „მარტოხელა მშობლის სტატუსმა“ ჩანაცვლა. კოდექსის ჩანაწერი სტატუსის მიღების შესაძლებლობას ანიჭებს როგორც მარტოხელა დედას, ასევე მარტოხელა მამას და ადგენს სპეციალურ კრიტერიუმებს, თუმცა აღნიშნული ცვლილებები ბადებს გარკვეულ კითხვებს, რის შესახებაც წარმოვადგენთ გარკვეულ მოსაზრებებს, სადაც განხილული იქნება, როგორც მარტოხელა დედის, ასევე მარტოხელა მამის სამართლებრივი სტატუსი და მასთან დაკავშირებული ხარვეზები.